
Tid for ettertanke

FORSIDEBILDET

Foto Øivind Larsen 2000

Ved landsstyremøtet på Lillehammer møtes et stort antall leger fra hele landet. Kanskje får de tid mellom debattene til å ta seg en tur ut i høstdagen og se litt på byen. Blant annet er det kunst man kan se på og reflektere over.

Utenfor sykehuset på Lillehammer står f.eks. skulpturen *Kirurgen* av billedhugger og kollega Kaare Kristian Nygaard (1903 – 89), bysbarnet som tok medisinsk embetseksamen i Oslo i 1929, flyttet til USA der han arbeidet ved Gundersen Clinic i La Crosse, Wisconsin, og Mayo-klinikken i Rochester,

Minnesota, før han etter et kort norgesopphold igjen slo seg ned for godt i USA i 1940 for å arbeide som kirurg. Ved siden av arbeidet han imidlertid som billedhugger og var endog professor i skulptur ved New York University 1981 – 83 (1).

Dette er en ettertenksom kirurg. Operasjonen ser ut til å være over, og det er kanskje arbeidets gang han resymerer for seg selv. Skulpturen maner til ettertanke nettopp fordi den utstråler ettertanke, uten at betrakteren kan si eksakt hva det er som kirurgen tenker på.

Når så mange leger er samlet som ved et landsstyremøte, er det naturlig at diskusjonen går også utenom møtesalene. Kanskje er slik prat vel så viktig som møtene, dersom man f.eks. lar ettertanken synke ned over seg og drøfter hva det egentlig er som er blitt galt med legerollen av i dag. Hvorfor er det blitt slik at et eller annet som vedrører leger er i avisen hver eneste dag. Tok vi vekk helsestoffet, økonomisidene og sporten fra norske aviser anno 2000, ble det omtrent bare skandalene, ulykkene og husannonsene igjen.

Selvsagt er det en forklaring at deler av pressen har egne medarbeidere som arbeider med helsestoff og som derfor har øyne og tastatur i høy beredskap til enhver tid, men det forklarer ikke hvorfor det *er blitt slik*.

Hvis vi går gjennom det vi vet om norske leger gjennom tidene, f.eks. ved å bla i *Norges Leger* (2), supplert med det vi kjenner til fra andre kilder, trer det frem et allment bilde av en høyst seriøst arbeidende yrkesgruppe. Den som konkluderer på annen måte, må ha et nokså spesielt utgangspunkt.

At det blant så mange tusen personer innimellom er noen som av ulike grunner gjør en eller annen feil, eventuelt oppfører seg på en måte som kan virke uheldig, er selvsagt. Statistisk sett må det være slik. Men hva kommer det så av at det er nettopp dette som tiltrekker seg den offentlige oppmerksomheten, undertiden så kraftig at det rammer hele legestanden?

Det er sannsynligvis en rekke årsaker til dette, både innenfor og utenfor legenes kretser. Mange av grunnene til at leger og helsevesen er blitt velegnede skyteskiver, er nok simpelthen kulturelt betinget. Men det er blitt et problem!

En stille stund foran Nygaards tenksomme kirurg kan imidlertid mane til å ta opp problemet mer systematisk enn man har gjort til nå. Analysere situasjonen og se hva man kan gjøre.

Landsstyremøtedeltakere: Ha et godt møte – med nyttige og fruktbare pauser.

ØivindLarsen

LITTERATUR

1. Larsen Ø. Kaare Nygaard – kirurg og billedhugger. Tidsskr Nor Lægeforen 1989; 109: 2743 – 5.
2. Larsen Ø, red. Norges Leger. Oslo: Den norske lægeforening, 1996.

Publisert: 20. oktober 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.